

Hűvösödik Európában

Megváltozott Európa időjárása. Kontinensünkön már hetek óta szinte tavasziasra fordult a tél, jelenleg azonban egy óriási kiterjedésű, mérsékelt égövi ciklon befolyásolja Európa-szerte az időjárást. Míg kelet felől, Dél-Európában enyhe, nedves légtömegek áramlanak észak felé, addig a ciklon nyugati oldaláról sarkvidéki, hideg levegő áramlik és fokozatosan betölti kontinensünk nyugati, majd középső és délebbre fekvő területeit. Ennek megfelelően a Szovjetunió térségében havazik és egész Kelet-Európában a szokásosnál jóval enyhébb az idő. Ugyanakkor a hideg levegő vonulását erős, egyes helyeken viharos erejű szél, esőzések, s az északi országokban havazások kísérik. A meteorológusok a következő napokra hűvösebb időt várnak a Kárpát-medencében is.

Hazánkban csütörtökre virradóra elállt az esőzés, reggel is csak a keleti országrészben esett. Hajnalban még mindig 0—plusz 7 fokat mértek, s napközben is enyhe idő volt, hiszen a déli órákban plusz 2, plusz 6 fokra emelkedett a hőmérséklet. A kisebb felhőzéseket néhány órák napsütés követte, a fővárosban például még mindig 4—5 fokkal melegebb volt, a 100 éves átlagnál.

A Meteorológiai Intézet távelőjelzése szerint felhővonulásokra, hózáporra és fokozatosan megerősödő, helyenként viharossá váló északnyugati szélre kell számítani. A hűvös légtömegek hamarosan éreztetik majd hatásukat: hajnalban 0—minusz 5, napközben plusz 1—plusz 6 fokos hőmérséklet várható. (MTI)

A tizedik házgyár

A Bács megyei Állami Építőipari Vállalat beruházásában, 411,6 millió forint építési és 190 millió forint forgóalapköltéssel, az előírt ütemben épül az ország tizedik házgyára Kecskeméten.

A kivitelezésben részt vevő vállalatok összehangolt munkájának eredményeként a próbatermelést 1975 második felében megkezdik.

A házgyár lakáspaneljeit az eddigi megállapodások szerint nyolc alföldi város igényli: Kecskeméten kívül Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kalocsa, Baja, továbbá az építőipari vállalat működési területéhez tartozó két Pest megyei város, Nagykovács és Cegléd, valamint a szomszéd megyeközpont, Szolnok.

Új szőlőfajta

Keszthelyen, az Agrártudományi Egyetem kertészeti tanszékén több évtizede foglalkoznak az egyes szőlőfajták szelekciójával és nemeseítésével. Az olaszrizling szelekcióját dr. Bakonyi Károly tudományos főmunkatárs 1919-ben kezdte meg, s munkájának eredményeként sikerült olyan olaszrizlingklont előállítani, amely erősebben növekszik, jobban terem, valamint jobb íz- és zamatanyagú gyümölcsöt, illetve bort ad, mint a köztermesztésben levő olaszrizlingfajták.

Kertbarátok

Kert: rügyező gyümölcsfák, rózsaszín, fehér szirmúak, levelek alá rejtőző eperszemek, bokrok és virágok. Napsütés — és zöld, zöld, zöld. A városi ember hovatovább legfőbb vágya, hogy fellelegezzon valahol a szabadban, kinyújtózzon és munkával kapcsolódjon ki a munkából. Szívet-lelket gyönyörködtető, izmokat, tüdőt felfrissítő kerti munkával.

PALÁNTA-KERESŐBEN

A néprönt városi bizottsága és a Bartók Béla Művelődési Központ vendégségbe hívta a föld és a Nap szerelmeseit: klubot hozott létre számukra. A kertbarátok első, alakuló összejövetelére annyian jöttek el, hogy a terem kicsinek bizonyult, a szék kevésnek. Férfiak, nők, idősök és egészen fiatalok is ott szorongtak a szűk helyen.

Dr. Búzás Géza nyugalmazott egyetemi adjunktusban, a megválasztott elnökökben emberükre találtak. Szenvedélyes kertbarát és kitűnő szakember. Felszólalására tanári pontossággal készült, bizonyítja az előtte fekvő papírlapok. Az első oldalán tovább azonban nemigen jut a felolvasásban: elragadja a szakmáját hobbiként is szerető ember lelkesedése.

„Tudják, béreltem én is egy kiskertet, felesben. Málnát akartam termesztetni. Nekivágtam, hogy palántát keressek. Azt hiszik, kaptam megfelelőt? Kérdezem az egyik helyen: milyen fajta? Hát, olyan nagyszemű — mondja nekem az illető. Igen, képzeli, ezt válaszolta. Mindig meg kell nézni a fajtát, mielőtt vásárolunk. A fertődi intézet kiváló számóca- és málnafajtákat kísérletezett ki. Velem mint maszakkal, szóba se álltak. Ha majd a kertbarát kör rendel, akkor majd küldenek.”

Hallgatom az elnök élénk „meséjét”, nézem a homlokára húzott sapkában ülő, idős asszonyt, amint helyeslően bólogat, elkapom a jogtanácsos és a villanyszerelő egyetértő tekintetét, s fölőles is kimondani, úgy hivatalosan, hogy megalakult a kertbarátok köre.

„Na, és külföldbolondok is vagyunk, ami megint csak kárunkra van” — folytatja dr. Búzás Géza. „Itt van ez a Madam-Moutot nevű francia számóca. Ez kérem, fajtisztításra szorul. A magyar törzskönyvezett fajták viszont megbízhatók. Elmon-

dom a nagyapám esetét. Bolgár kertészetében primörökert termesztett. Csodálatos uborkáit itthon nem tudta eladni, a bécsieknek azonban megfelelt. Egyszer hírvette nagyapám, hogy a fővárosba érkezett bécsi uborkát kapkodják a pestiek. Hát csak megnézte, milyenek is azok: a saját termesztésére ismert bennük. Szóval, bírní kell a magyar fajtákban.”

Szól még a növényvédő szerek használatáról, fontos-ságáról is.

„Néhány éve megvizsgáltuk a piacon árult almák méregtartalmát. Ha némelyikből kisgyerekek háromat megesszük küzdeni kellett volna az életéért. Jelenleg — hiába van a hájban a legtöbb vitamin — nem ajánljuk, hogy hámozatlanul egyék a gyerekek az almát. Éppen a tájékozatlan, tudatlan termesztők miatt, akik nem ismerik a növényvédő szerek helyes használatát.

KIS OÁZIST SZERETNÉK

A kör tagjai többnyire kiskertek tulajdonosai. Vannak, akik saját fogyasztásra termelnek csak, s vannak, akik hozzájárulnak a város ellátásának javításához is. Ezt figyelembe véve tervezték meg a találkozó programját a kertész-műnőkök és a növényvédő szakemberek. Lehetőség nyílik arra, hogy kedvezményesen jussanak fajtiszta vetőmaghoz a kör tagjai. Sőt, a többlettermés sorsáról is gondoskodnak.

Panaszok, javaslatok hangzanak el, mindenki sokat akar mondani, az idő nem engedi.

Egy fiatal arcra leszek figyelmes a sorok között. Németh Piroska, nem lehet több 24 évesnél.

— Hogy hol dolgozom? A Volánnál, személyszállító kiskocsit vezetek.

— Van saját kertje?

— Nincs, szüleim tanyán élnek, 1200 négyszögöl telken épült a házuk. Szőlőt, gyümölcsöt termesztünk, 400 négyszögöl melegtágyi hajtást. Érdekel a paprikatermesztés és a dísznövények is. Érdeklődése érthető is, gyümölcs-ermelő szakvizsgája van. Szüleivel azonban nemcsak szórakozásból foglalkozik kertműveléssel, piacra is termelnek.

Király Istvánt azért kezdem el faggatni, mert ismerős az arca. Talán zenekari tag?

— Igen, onnan ismerhet, vadászkürtön játszom, feleségem hegedűs.

— Hogy jut idő az örökös próbák mellett még kertészkedésre is? — érdeklődöm.

— Szünnapon vagy próbamentes délutánokon tudok kijutni Baktóba. Egy kis oázist szeretnék itt kialakítani, hogy a városból ki tudjunk menni a zöldbe. A konyhakert mellett sok gyümölcsöt, dísznövényt is szeretnék termesztelni és kísérletezem gyógynövényekkel. Ami még a vágyam: sok-sok fű.

Ez érthető is, hiszen három kislány édesapja, s most várják a negyedik babát. Már tervezik a tavaszi programokat, bár a gyerekek csak nyáron lesznek mind szabadok. Már most azon töri a fejét, hogyan szerezzen be a családnak elegendő kerékpárt.

A TUDÁS HASZNA

A kertbarátok legtöbbjében ilyen „oázisra” vágyunk, ha nem is foglalmazták meg mind ezzel a szóval. A felszólalásokból, a beszélgetésekből kiderült, hogy többnyire maguknak hasznot hajtó szórakozásnak tekintik a kertészkedést, nem piacra termelnek. De ha a kör nyújtotta szakmai tudás a terméshozam növekedésében lesz lemérhető, nem veszi rossz néven egyik háziasszony sem, ha konyhakertből származó friss zöldséggel vagy gyümölccsel tér haza az ÁFESZ üzleteiből.

Chikán Ágnes

Favorit

Aligha igényel magyarázatot és bizonyítást, hogy mi magyarok mennyire szeretjük a kenyeret. Emlékszem, hogy Drezdában, amikor csoportunk bevonult az étterembe, nagy suttagozás kezdődött a felszolgálók között: itt vannak a magyarok, kenyeret kell valahonnan szerezni. Igaza is volt annak, aki így vélekedett, mert hiába a bőséges burgonyakörítés, mi fejünként két szelet kenyeret is megettünk.

Visszatérve mindennapi kenyérünkre, néhány tünetre érdemes felfigyelni. Először is arra, hogy nálunk „kenyérevő nemzetnél”, igen szűkös a választék. Pedig, hazánkban bőven termelt és terem jó minőségű búza. Acélos, magas sikértartalmú, olyan, amelyet fel lehet használni még a gyengébb minőségű búzáék feljavítására is. Egy terménykereskedő mondta az antivilágban, hogy egy vagon prima bánykúti búzáért a franciák másfél vagon ottani búzát adnak. Ezt csak azért említettem meg, hogy a búza „nem hibás”, de gondolom, a pékek sem, hiszen azok is értélik a mesztégüket. Persze máshova akarok kilyukadni, a sütőipar és a kereskedelem gyakorlatához.

Emlékeznék még arra az időre, amikor volt barnakenyér is? Emlékeznünk kell, mivel tíz évvel ezelőtt lehetett kapni. Majd valamelyest „fehérítették”, s azt mondták az a jobb, az ára pedig 3 forint kilogrammonként. Később még jobban „fehérítették”, mondván, hogy az még jobb, s a jobb drágább is, 3,60 forint lett kilója. Ez előbbi 3 forintost kineveztek félféhernek, s lassan kivonták a forgalomból, ma-napság nagytóval is alig lehet találni belőle. A 3,60-as kenyeret venni és kerek cipő formájában kapható.

De haladni kell a korrall, a technikai és a technológiai fejlődéssel. Meg is született az úgynevezett Favorit kenyér.

Hogy milyen a Favorit? Csoda tudja, egy kilogrammos veknicskék, átlátszó „nejlonpapírba” csomagolva. Állítólag a csomagolása is azt garantálja, hogy tovább őrzi frissességét. Lehet, hogy úgy igaz. A gyakorlat, sajnos, mást bizonyít. Eppen úgy szárad, mint amelyiket nem nevezzük Favoritnak, sőt, talán még jobban morzsalódik. Az ára 5,60 kilogrammonként. Majdnem a duplája a nemrég még forgalomban volt félféhernek. Ez sem lenne oly nagy hiba, hiszen, akinek sok a pénz, és Favoritra éheznek, vegye meg. De a kezdeti betegség tünete is felütötte a fejét. Előfordult, nem is egy üzletben, hogy délután öt óra körül már azzal fogadták a munkából hazatérő és kenyeret kereső vásárlókat, hogy csak Favorit kenyerrel szolgálhatnak.

Magam is ott ténferegtem egy MÉK-boltban, amikor megjegyezte egy kopaszodó fiatalember: „A kenyér árát is burkoltan felelemlik.” A csipős megjegyzés persze semmiképpen nem lehet mérvadó, de elgondolkodtatott egy pillanatra. Mennyire elronthatja a hangulatot, politikailag is ártalmas lehet egy-egy üzlet rossz rendeltése és magatartása. Mi lenne a természetes és az egészséges kenyérellátás nálunk? Mondjuk az, ha rendszeresen minden nap-szakban lenne három-négy-féle és fajta kenyér: barna, félféher, fehér, és hadd legyen Favorit is. De vigyázzunk, nehogy olyannyira favorizáljuk a Favoritot, hogy kiüsse a polcokról az olcsóbb és jobb ke-s kenyér veki és kerek cipő formájában kapható.

Gazdag István

Tanácskozás a demokratikus centralizmusról

Az MSZMP KB Politikai Főiskoláján csütörtökön két-napos tanácskozás kezdődött a demokratikus centralizmus időszaki elméleti és gyakorlati kérdéseiről. Nemes Dező, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Politikai Főiskola rektora megnyitó szavai után Vértess Imre, a Népszabadság szerkesztő bizottságának tagja a pártéptési tanszék tanára megtartotta vitaindító referátumát. Ezt követően korreferátumok hangzottak el, majd a résztvevők — vezető pártmunkások, a pártéptés oktatásával foglalkozó szakemberek, a tömegszervezetek képviselői — hozzászólásukban foglalkoztak a X. pártkongresszus határozatai végrehajtásának helyzetével.

Munkavédelmi hét

Szép és hasznos kiállítás látható a 600. sz. Móra Ferenc Ipari Szakmunkásképző Intézet háttérjén, melyet a munkavédelmi hét keretében rendezett az intézet tanterme. Építő- és vasipari szakmákban előforduló baleseti veszélyek és ipari bántalmak megelőzésére szolgáló berendezésekkel és műszerekkel ismerkedhetnek meg a leendő szakmunkások, akik a megye valamennyi ipari intézetéből ellátogatnak majd a kiállítás és a filmvetítések megtekintésére. Különböző tantárgyi és szakmai versenyeken részt vevő tanulók sokat tanulhatnak itt, mert közelről, működés közben is láthatják az életmentő berendezéseket, lélegeztető készülékeket. Két vállalat — a DEGÁZ és a DEMÁSZ — értékes segítséget nyújtott a kiállítás megrendezéséhez, a tárgyak egy részét ők kölcsönözték az intézetnek.